

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJOS
ORLAIVIŲ AVARIJŲ BEI INCIDENTŲ TYRIMŲ VADOVAS
MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS
OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA
CHIEF INVESTIGATOR OF AIRCRAFT ACCIDENT AND INCIDENT**

**ORLAIVIO AVARIJOS TYRIMO
GALUTINĖ ATASKAITA
Nr. B05-07**

Ši ataskaita buvo parengta siekiant užkirsti kelią avarijoms ir incidentams.
Tyrimu nesiekama nustatyti kieno nors kaltę ar atsakomybę

Naudotojas	UAB „Skraidybės mokymo centras“
Gamintojas	Flyitalia Srl., Italija
Orlaivio tipas	Ultralengvasis lėktuvas MD-3 Rider
Nacionalinis ir registracijos ženklas	LY-UAM
Įvykio vieta ir data	Ignalinos raj. 2007 m. spalio 27 d.

TRUMPA APŽVALGA

2007-10-27 atliekant pramoginį skrydį Ignalinos rajone, ultralengvojo lėktuvo MD-3 Rider kabinoje pasklido benzino kvapas. Pilotas, bijodamas, kad gali kilti gaisras, išjungė lėktuvo variklį. Tupiant į iš oro pasirinktą aikštelę lėktuvas apsivertė ir buvo aplaužytas. Pilotas nenukentėjo.

1. FAKTINĖ INFORMACIJA

1.1. Skrydžio eiga

2007-10-27 Ignalinos aerodrome skraidė ten bazuojantis ultralengvasis lėktuvas MD-3 Rider, nacionalinis ir registracijos ženklas LY-UAM, naudojamas UAB „Skraidybės mokymo centras“. Atlikdamas trečiąjį skrydį aerodromo skrydžių rajone 200 m aukštyje, lėktuvą pilotavęs

bendrovės direktorius pajuto aštrų benzino kvapą kabinoje. Bijodamas gaisro kilimo, pilotas išjungė variklį ir tūpė į iš oro pasirinktą aikštelę, esančią už 4 km į šiaurę nuo aerodromo. Nusileidęs į aikštelę, lėktuvas riedėjo apie 30 m, jo priekinis ratas įvažiavo į pievoje buvusį nedidelį griovelį ir nulūžo. Lėktuvas apsivertė ant nugaros, patirdamas konstrukcijos pažeidimų (žr. 1 priedą). Pilotas nenukentėjo. Apytikris įvykio laikas 16.30 val.

1.2. Pasekmės žmonėms

Sužeidimai	Įgulos	Keleivių	Iš viso lėktuve	Kitų asmenų
Mirtini	0	0	0	0
Sunkūs	0	0	0	0
Lengvi	0	0	0	Nenurodoma
Nėra	0	0	0	Nenurodoma
Iš viso	0	0	0	0

1.3. Pasekmės orlaiviui

Įvykio metu buvo nulaužta lėktuvo priekinė važiuoklės atrama, dvi propelerio mentės, deformuota priešgaisrinė variklio sienelė, nulaužtas radiatoriaus tvirtinimas, įtrūko priekinis piloto kabinos stiklas, deformuotas liemu, nulaužta kilio viršutinė dalis, deformuota posūkio vairo viršutinė dalis, deformuota abiejų sparnų apatinė danga, deformuoti dešinio sparno spyrių kronšteinai, deformuotas kairiojo sparno spyris, sulaužytas apatinis variklio gaubtas, deformuotas duslintuvas ir jo tvirtinimo mazgai, nulaužti oro ėmiklis ir žibintas.

1.4. Žala tretiesiems asmenims

Tretiesiems asmenims žala nepadaryta

1.5. Duomenys apie pilotą

Lėktuvą pilotavo 53-erių metų Lietuvos Respublikos pilietis. Pilotas turėjo galiojančią ultralengvojo orlaivio piloto licenciją. Skraidęs 18 tipų orlaiviais. Bendras skraidytų valandų skaičius – apie 1644 val. Per paskutines 30 dienų – apie 15 val., per paskutines 7 dienas – 1.36 val.

1.6. Duomenys apie orlaivį

Lėktuvo tipas	MD-3 RIDER
Gamintojas	Flyitalia Srl.
Serijos numeris	043/07
Gamybos metai	2007
Registavimo ženklas	LY-UAM
Orlaivio registavimo liudijimas	išduotas 2007-08-17

Specialusis tinkamumo skraidyti pažymėjimas	galioja iki 2008-08-09
Naudotojas	UAB „Skraidybos mokymo centras“
Iš viso skraidyta valandų	18.24 val.
Paskutinė periodinė techninė patikra	100 val. reglamentas 2007-08-10
Variklis	Rotax 912UL
Serijos numeris	4408287
Gamintojas	BRP-Rotax GmbH, Austrija
Gamybos metai	2007
Iš viso dirbta valandų	30.24 val.
Oro sraigtas	DUC SVRL
Iš viso dirbta valandų	30.24 val.

1.7. Meteorologinė informacija

Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos aviacinės meteorologijos centro duomenimis, faktinis oras artimiausioje nuo įvykio vietos Dūkšto stebėjimo stotyje, esančioje už 30 km į šiaurės rytus, 18 val. vietos laiku buvo:

vėjas 90° 5 m/s, matomumas 4 km, debesys 3 oktantai Ci, oro temperatūra 5°C, QFF 1033 hPa.

1.8. Duomenys apie tūpimo aikštelę

Lėktuvas tūpė į iš oro pasirinktą aikštelę, esančią Ignalinos rajone apie 4 km į šiaurę nuo aerodromo, 400 m piečiau Sabališkių kaimo. Tai netaisyklingos formos kultūrinė pieva, kurios ilgis vakarų-rytų kryptimi apie 1000 m, o šiaurės-pietų kryptimi – apie 500 m. Šiaurėje ir pietuose ji ribojasi su nedideliais miškeliais, šiuose pakraščiuose yra elektros perdavimo linijos. Pietinėje dalyje aikštelės reljefas kalvotas, likusioje dalyje ji pakankamai lygi, išskyrus nedidelius, į buvusias vagas panašius nelygumus, į vieną iš kurių po nusileidimo ir įriedėjo lėktuvas. Aikštelės koordinatės: N 55°17.035', E 026°11.153', aukštis 157 m. Tūpimo kursas 360°.

1.9. Duomenys apie orlaivio savirašius

Lėktuve skrydžio duomenų savirašio nebuvo. Jis šio tipo lėktuvams nėra privalomas.

1.10. Duomenys apie nuolaužas ir smūgio charakterį

Po nusileidimo lėktuvui dideliu greičiu įriedėjus į griovelį, smūgio neatlaikė ir sulūžo priekinė važiuoklės atrama ir lėktuvas apsivertė. Didelio nuolaužų išsibarstymo nebuvo.

1.11. Saugos faktoriai

Pilotas buvo užsisėgęs saugos diržus, nesužeistas.

1.12. Papildoma informacija

Lėktuvo apžiūros metu rasta prastitrynusi į aštrią variklio priešgaisrinės sienelės briauną kuro sistemos grįžtamosios linijos kuro žarnelė. Žarnelė prastitrynė iš sienelės išsitraukus apsauginiam gumos žiedui (žr. 2 ir 3 priedus).

2. ANALIZĖ

Nuo vibracijos prastitrynus kuro grįžtamosios linijos žarnelei, perteklinis kuras, tekantis atgal į benzino baką, pradėjo sunktis į išorę, paskleisdamas benzino kvapą. Esant tokiai situacijai gaisro kilimo grėsmė buvo reali, ir piloto sprendimas išjungti variklį buvo teisingas. Pasirinkta aikštelė buvo pakankamai gera, o jos paviršiuje esančius nedidelius griovelius pastebėti skrydyje buvo sunku.

Apsauginio gumos žiedo tvirtinimas priešgaisrinėje sienelėje buvo nepakankamai saugus.

3. IŠVADOS

Lėktuvo avarijos priežastis – konstrukcinis apsauginio kuro sistemos žarnelės žiedo tvirtinimo priešgaisrinėje sienelėje defektas, dėl kurio žarnelė prastitrynė į sienelės briauną, sukeldama pavojingą kuro tekėjimą.

4. SKRYDŽIŲ SAUGOS REKOMENDACIJOS

4.1. Patikrinti visų šio tipo lėktuvų apsauginių kuro sistemos žiedų tvirtinimo priešgaisrinėje sienelėje saugumą.

